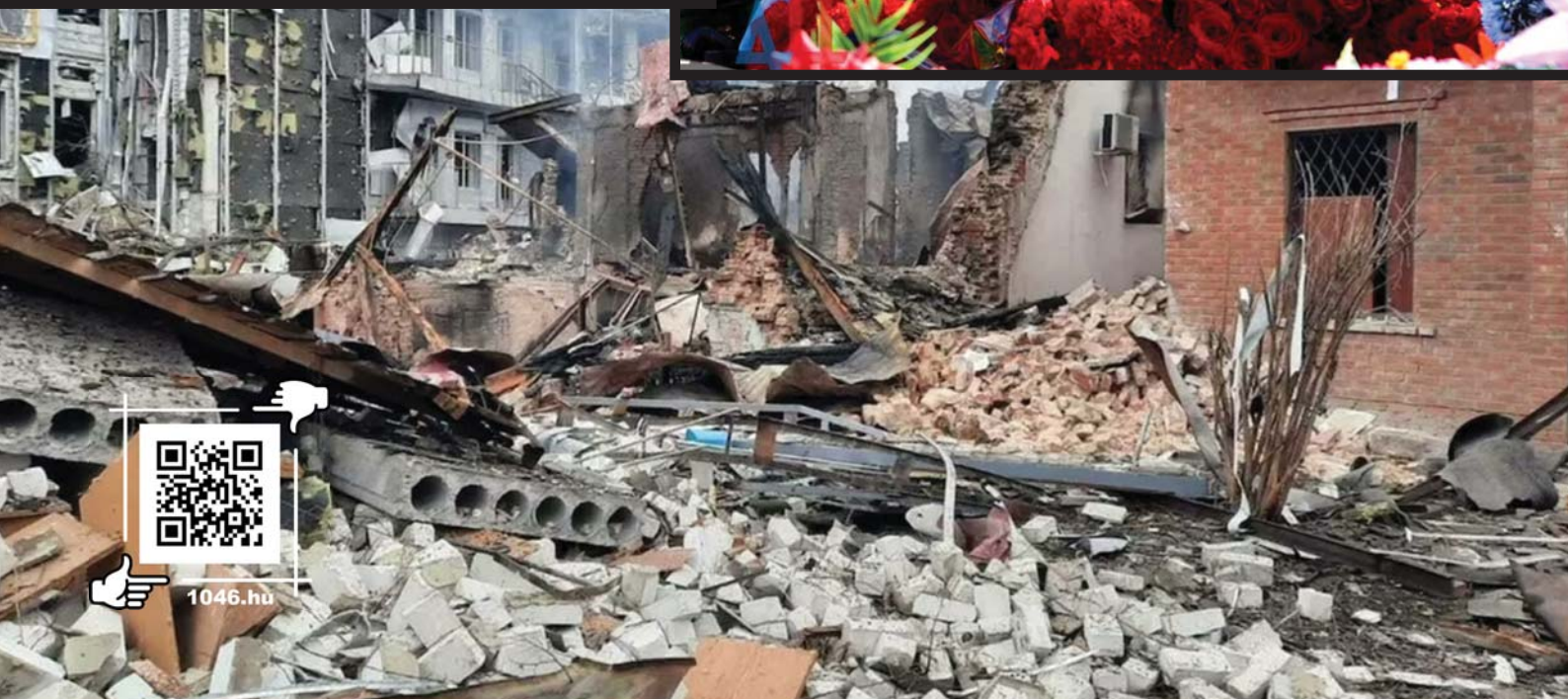

A Szabadság

MUNKÁSPÁRTI HETILAP

A háború elkerülése, a béke nemzeti ügy

BALSZEMMEL

THÜRMER GYULA

Mi a bal szemünkkel nézünk a világra. Így sok mindent észreveszünk, amit csak a jobb szemünkkel nem látnánk. Másként is látjuk a világot, mondjuk úgy, balszemmel. Ezután minden számunkban elmondjuk, miként is látjuk az éppen esedékes eseményeket a saját politikai értékítéletünk alapján, balszemmel.

A háború elkerülése, a béke nemzeti ügy

A Munkáspárt legutóbbi háborúellenes gyűlésén részt vett egy rokonszenves fiatal ember, történetesen a Mi Hazánk Mozgalom tagja. Örültünk neki. Most nem a múlttól, nem a távoli jövőről, és főképpen nem ideológiákról van szó, hanem arról, hogy elkerüljük-e a háborút, a pusztítást, a halált, vagy sem. Minél többen tüntetünk a háború ellen, annál több az esélyünk a sikerre.

Nem először volt ott, beszélt is már ilyen gyűlésen, de eddig nem tűnt fel. Most azonban akadt egy szenzációéhes liberális bértollnok, aki lecsapott, és világgá kürtölte a borzalmas hírt: a szélsőséges Mi Hazánk Mozgalom embere a szélsőséges Munkáspárt rendezvényén tüntet, ráadásul orosz zászlóval a kezében. Kész skandalum!

A Mi Hazánkban valakik úgy gondolták, hogy háború ide, béke oda, nem jó nekik, ha összemossák őket a Munkáspárttal. Úgyhogy a fiatal embert önkéntes távozásra kérték.

Eszembe jutott a múlt. 1997 novemberében 3,3 millió magyar ember szavazata alapján beléptünk a NATO-ba. 574 ezren mondtak nemet. A NATO-tagság ellen agitált a Munkáspárt és a Magyar Igazság és Élet Pártja, a MIÉP, továbbá egy civilszervezet. A cél közös volt: ne lépünk be a NATO-ba, de együttműködni nem tudtunk. Egy magára adó intellektuel civilszervezet hogyan is állhatna szóba szélsőséges pártokkal? A kommunisták ősellenség, egy lépést se velük, vélték sokan a MIÉP-hívők. Valljuk be őszintén: a munkáspárti tagság is árgus szemekkel figyelte minden lépésünket. Mit szól a világ, hogy együttműködünk a „fasisztákkal”? Akkoriban még erős volt a szocialisták szellemi befolyása a mi köreinkben is.

Mi lett volna, ha együttműködünk? Ha mindenki mozgósította volna a saját híveit? Ha elment volna minden magyar szavazni, és nem csak a választók fele? Lehet, hogy nem tudtuk volna ellensúlyozni Horn Gyula kormányának iszonyatos NATO-barát kampányát. Lehet, hogy nem tudtuk volna megakadályozni a belépést. Lehet, de lehet, hogy sikerült volna. Ezt már sohasem tudjuk meg.

Tiszteltem Csurka Istvánt, a MIÉP elnökét és a tisztelet kölcsönös volt. Hasonlóan láttuk a hazánkat fenyegető veszélyeket. Tudtuk, hogy az amerikai politikai és kulturális agresszió megöl bennünket. A jövő társadalmáról mást gondoltunk, de a magyar lét megőrzése mellett mindketten kiálltunk.

Egy alkalommal a Munkáspárt fotókiállítást rendezett „Szíria magyar barátai” címmel a Kincsem Parkban. Csurka István is eljött, és eljött számos neves tudós és más értelmiségi is. Megértették, hogy vannak közös sorskérdések, amelyek nem szüntetik meg az ideológiai különbségeket, de átmenetileg zárójelbe teszik azokat.

A világ, a magyar valóság azóta nagyot fordult, rosszabb lett. Az országban minden két részre szakadt, liberális vagy konzervatív, ellenzék vagy kormánypárt. Nincs párbeszéd, nincsenek hidak.

Nincs harmadik út sem. Nem engedik sem a konzervatívok, sem a liberálisok. Válassz a kettő közül, vagy befogjuk a szádat, kiiktatunk, elfojtunk, tönkreteszünk!

„A kis kommunista párt olyan jelszavakat használ, mint Orbán Viktor, és néhány jobboldali támogatót vonz magához” – írta Twitteren egy liberális újságíró a Munkáspárt legutóbbi békerendezvényéről.

És akkor mi van? Mi ki akarunk maradni a háborúból, és ha Orbán Viktor is ezt akarja, akkor mi nem mondunk nemet, csak azért, mert ő a miniszterelnök.

A gyűlésen még ennél is többet mondtam. Tudjuk, hogy a magyar konzervatív értelmiség számos kiemelkedő képviselője emeli fel hangját a háború, a szankciók ellen. Szeretnénk, ha ők is meghallanák a mi hangunkat. A kettő együtt hangosabban szól, és talán a háború ellen is többet tehetünk.

Üzentünk a liberális pártoknak is. Ők egymással versengve tesznek hűségesküti Amerikának és ha rajtuk múlna, már magyar katonák harcolnának az ukrán fronton. Nincs közös utunk velük!

A háború nem tréfa. A háború pusztítás és halál, a háború totális gazdasági visszaesés és nyomor. Ideje ezt mindenkinek megérteni!

De nem vagyunk fatalisták. Van kiút! A kiút a béke Oroszországgal. Nem kell az oroszokat szeretni, de realistának kell lenni. Mi nem Oroszországgal vagyunk, hanem önmagunk túléléséért aggodunk. A túléléshez béke, a realitásokon nyugvó béke kell.

Mi, a Munkáspárt sokat tanultunk a múltból. Van véleményünk a múlttól, van elképzelésünk a jövőről, de a nemzeti sorskérdésekben nyitottak vagyunk.

A háború elkerülése, a béke nemzeti ügy. Egyre többen vannak, akik nem akarnak háborút, de még nem elegendő. Ne zárkózzunk el egymástól, ne fojtsuk el egymás hangját! Ne egymás ellen hadakozzunk, hanem azok ellen, akik háborút akarnak!

Oroszország békét akar, nem háborút

Oroszország elkerülhetetlennek tartja eddigi kapcsolatainak felülvizsgálását azokkal az országokkal, amelyek aktívan támogatják az oroszellenes szankciópolitikát – mondta Jevgenyij Sztaniszlavov, az Oroszországi Föderáció magyarországi nagykövete. A diplomata értésre adta, hogy a magyar-orosz viszony a magyar félen múlik. „Ha pragmatikusan cselekszünk, és kölcsönös érdekeinkből indulunk ki, akkor lehetőség nyílik a hasznos együttműködésre. Mi készek vagyunk így dolgozni, és előrelépni a közös gazdasági projektek megvalósításában, attól függően, hogy magyar kollégáink mennyire készek rá” – mondta.

Moszkva: békét a realitások elismerése alapján

Oroszország kész tárgyalni Ukrajnával, „előfeltételek nélkül, a realitás talaján maradván” – jelentette ki az orosz külügyminiszter-helyettes, Szergej Versinyin a Zvezda televíziós csatornának adott interjújában.

Oroszország: Vidd a szuarés euródat!

Az orosz pénzügyminisztérium közölte, hogy a Nemzeti Jóléti Alap tartalékait ezentúl orosz rubelben, kínai yuanban és aranyban fogják őrizni. Az euró megszűnik, mint tartalékvaluta. A kínai yuan részesedése az eddigi 30 százalékról 60-ra emelkedik. A moszkvai tőzsdén a forgalom 48 százaléka már yuanban bonyolódik.

Szíria: hősiesség küzdelem

Szíriában hősiesség küzdelem folyik a földrengés áldozatainak mentésére, a pusztítások okozta károk felszámolására. Aszad szíriai elnök személyesen kereste fel a lattakiai kórházat. Oroszország jelentős segítséget ad Szíriának, a nyugati országok többsége viszont hallani sem akar erről.

A több fegyver háborút teremt, nem békét

Amerika nem békét akar, hanem a háborút folytatását – állapította meg a kínai Global Times. Több fegyverrel a béke nem lesz közelebb, sőt a háború ölt egyre nagyobb méreteket.

Fegyver már van, de ki fog löni vele?

„Országos toborzókampányt indít a Magyar Honvédség annak érdekében, hogy minél több magyar ember és fiatal megismerhesse a honvédség által kínált szolgálati formákat és életpálya lehetőségeket” – adta hírül a HM. Folyik a fegyverkezés, a HM összevásárol mindent, amit csak lehet, csak éppen katonai nincs elég. Visszaüt a régi hiba: nem kellett volna megszüntetni a kötelező katonai szolgálatot, nem kellett volna szétverni a katonai szolgálatra alkalmas fiatalok sorozását és nyilvántartását. Fegyver már van, de ki fog löni vele?

Pofátlan amerikaiak – mosolygó miniszterek

Budapestre járt Samantha Power, az USA Nemzetközi Fejlesztési Ügynökségének vezetője. Provokálta a magyar kormányt, Magyarországot, hiszen a magyar liberális ellenzékkel jött társalogni, olyanokkal, mint a Helsinki Bizottság, az Amnesty Hungary, a TI Hungary. Kijelentette: „aggasztó a helyzet Magyarországon.” Mindezek ellenére az amerikai nagykövét vacsorájára két miniszter, Szalay-Bobrovniczky Kristóf honvédelmi és Varga Judit igazságügyi miniszter, és Németh Zsolt, a parlament külügyi bizottságának elnöke is elment. Nem kellett volna! Az amerikaiak pofátlanságára nem mosollyal kell válaszolni.

Józan ésszel a politikai örültség ellen

A DK-s Szaniszló Sándor vezette XVIII. kerületi önkormányzat mindenkivel, aki repülőn utazik, utazásokként 1000 forint „légiutas-adót” akar fizettetni. Abszurd, de ez senkit sem érdekel. A döntés arra alapul, hogy a Liszt Ferenc repülőtér a kerületben van. Ezen az alapon „vasúti utas-adót” is be lehetne vezetni mindenütt, ahol emberek vonaton utaznak. A Kúria egyelőre megtiltotta a XVIII. kerületi légiutas-adó alkalmazását. Az abszurd történetnek még nincs vége, a jogi hercehurca folytatódik. (Köf.5.002/2023/4. számú határozat | Kúria (kuria-birosag.hu))

Botrányos infláció – rohanunk a forradalomba?

25,7 százalékos volt az infláció januárban – közölte a Központi Statisztikai Hivatal. Az élelmiszerek ára 44 százalékkal emelkedett, ezen belül leginkább a kenyér (80,6 százalék), a tojás (79,4 százalék), a vaj és vajkrém (76,6 százalék), a sajt (76,1 százalék), a tejtermékek (75,8 százalék), az édesipari lisztesáru (73,8 százalék), a száraztészta (66,4 százalék), a margarin (57,9 százalék), a péksütemények (56,3 százalék), a baromfi (48,3 százalék) és a tej (48,2 százalék) drágult. A termékcsoporton belül az étolaj ára 6,4, a liszt ára 0,9 százalékkal csökkent. A háztartási energia 52,4 százalékkal drágult. Mi lesz a következménye a botrányos inflációnak? Megértjük végre, hogy ez a kapitalizmus?

Csehország: internetes vita Thürmer Gyulával

Internetes televíziós vitában vett részt Thürmer Gyula, a Munkáspárt elnöke a múlt héten. Vendéglátója Jozef Skála volt, Cseh- és Morvaország Kommunista Pártjának ismert személyisége, a párt korábbi alelnöke. A cseh nézők mintegy két órán keresztül faggatták a Munkáspárt elnökét a magyarországi helyzetről. Elmondták, hogy Csehországban sokan figyelik az Orbán-kormány politikáját, amelyet eredményesebbnek tartanak, mint a cseh kormány, vagy sok más nyugati kormány politikáját. De, hangzott el a kérdés, meddig tartható fenn ez a politika? Meddig tud a magyar kormány ellenállni a liberális körök és az EU nyomásának? Sok kérdés hangzott el az ukrajnai háborúról. Az emberek Csehországban sem akarják a háború kiterjesztését, de látják, hogy a cseh elit mindent megtesz

Ukrajna támogatására és a háború folytatására. Közép-Európa marxista pártjainak össze kell fogniuk, hiszen a háború és a válság veszélye éppen ebben a térségben a legnagyobb.

Zugló: a fiatalokat köszöntötték

Koch János régióelnök vezetésével munkaértekezlet keretében tekintették át a tennivalókat a zuglói párt-szervezetben. Köszöntötték két fiatal tagjukat, akik eredményesen folytatják egyetemi tanulmányaikat.

Búcsúzunk Veres Péter elvtárustól

Fájdalommal értesültünk, hogy február 1-én, 73 éves korában elhunyt Veres Péter elvtárs, a Munkáspárt Fejér megyei elnöke. Veres elvtárs a Magyar Néphadsereg hivatásos tisztje volt. Börgöndön az egykori 90. Vezetésbiztosító és Futárhelikopter Ezredben őrnagyként századparancsnokhelyettes volt. 1972-ben lépett be a Magyar Szocialista Munkáspártba. A rendszerváltás után is hű maradt elveihez, politikai családjá a Munkáspárt volt. Tisztességgel és becsülettel látta el megbízatásait. Indult több országos és helyi választáson. Éveken át vezette a Fejér megyei szervezetet. Tagja volt a Munkáspárt Központi Bizottságának. A Munkáspárt tagjai, vezetői tisztelték és becsülték. Veres elvtárs munkásságát a párt Aranyjelvényével és több díszoklevéllel ismerte el. A család közlése szerint temetése katonai tiszteletadás-sal március 3-án, 9 órakor Budapest IV. kerületében, a Megyeri temetőben lesz (1047. Budapest, Megyeri út 49).

Nem jó vesztesnek lenni

Romsics Ignác Trianon másodsor című könyvéről

ROMSICS IGNÁC TRIANON MÁSODSZOR AZ 1947-ES PÁRIZSI BÉKESZERZŐDÉS

Gyakran emlegetjük Trianont, de szinte soha, vagy csak nagyon ritkán Párizst. Pedig Magyarország mai határait már nem az 1920-as trianoni békeszerződés, hanem az 1947-es párizsi békeszerződés határozza meg. Úgy is mondhatjuk, hogy most már nem az első világháború kapcsán elkövetett hibák következményeit szenvedjük el, hanem a második világháborúhoz fűződő tévedéseket és hibákat.

Romsics Ignác műve minden szempontból hiánypótló. A párizsi békéről évtizedeken át nem nagyon beszéltek. Két vereség egymás után, 1918-ban és 1945-ben. Ez utóbbi esetben ráadásul azzal a kellemetlen mellékízzel, hogy Hitler szövetségese voltunk. Nem jó vesztesnek lenni, de így pláne nem.

A szocializmus idején nem volt egyszerű megmagyarázni, hogy a Szovjetunió, amelyet felszabadítóként tisztelt az ország, a párizsi béke egyik meghatározó hatalma volt, és Erdély hovatarozásának eldöntésénél nem a „proletárinternacionalizmus” vezette, hanem a nagyhatalmi érdekek.

A területi kérdésekről beszélni pedig manapság is szinte lehetetlen anélkül, hogy a szomszédországokban ne váltana ki heves tiltakozást.

Romsics könyve sok mindenre választ ad, de mindenképpen oldja bennünk a görcsö-

ket. Bemutatja az egyes nagyhatalmak politikáját is. Kiderül, hogy az Egyesült Államok és Nagy-Britannia hitegették Magyarországot. Nem zárták ki a kedvező határmódosítások lehetőségét, ha Magyarországon úgy alakulnak a dolgok, ahogyan a nyugat akarja, de valójában nem álltak a magyar igények mellé.

Megtudjuk azt is, hogy a Szovjetunió valóban nem akarta megtámadni Magyarországot, és 1941-ben valóban jelezték a magyar kormányt, hogy számíthat a szovjet fél támogatására a határkérdések rendezésében, ha kimarad a németek háborújából. Később azonban a szovjet álláspont megkeményedett. Litvinov külügyminiszter 1944-es feljegyzése kimondja: „Magyarország volt az első állam, amely csatlakozott az antikomintern paktumhoz. Soha semmiféle hajlandóságot nem mutatott a Szovjetunióval való közeledésre... Magyarország minden ok nélkül Németország oldalára állt, amikor az megtámadta a Szovjetuniót.” Mit akarhatunk ezek után?

Párizs fő kérdése az volt, hogy sikerül-e legalább részben módosítani a trianoni határokat, és visszakapni legalább Erdély egy részét. Romsics álláspontja világos. Semmi sem volt eleve megírva a nagykönyvben, lett volna lehetőség a trianoni határok legalább részleges módosítására.

„A trianoni békeszerződés területi előírásainak visszaállítása nem volt eleve elrendelt szükségszerűség” – írja a szerző. „Abban, hogy az 1946-os párizsi békekonferencián végül mégis ez a döntés született, több tényező játszott közre. Meghatározó szerepe – az első világháború utáni helyzethez hasonlóan – ebben az esetben is a győztes nagyhatalmaknak volt. Az ő döntésüket viszont nem csak saját elveik és érdekeik, hanem Magyarország és riválisainak második világháborús szereplése, valamint a háború utáni diplomáciájuk is jelentősen befolyásolta.”

Miért is folyt a csata? 1938 és 1941 között Magyarország területe a bécsi döntések alapján 93 ezer négyzetkilométerről 171 ezerre nőtt, a lakossága pedig 9,3 millióról 14,6 millióra. A Trianonban elvett területek mintegy felét visszakaptuk.

Romsics arra is rámutat, hogy e változások eleve el-lenünk fordították a környező országokat. „Az 1938 és 1941 közötti magyar revíziós sikereket a szlovákok és a csehek, a románok és a délszlávok nemzeti katasztrófaként élték meg.”

A szerző feltárja azt a kínos folyamatot, amely az 1947-es párizsi békéhez, a második Trianonhoz vezet. Látjuk Horthy Miklós és a magyar vezetés kínládását és téves helyzetmegítéléseit is. „A háború kitérését követően a magyar kormány külpolitikáját két alapelv vezérelte: a nagyhatalmak fegyveres konfliktusától való távolmaradás, az ország semlegességének megőrzése és ütőerejének megóvása a háború végéig, valamint a revíziós politika kiteljesítése” – írja a szerző. De vajon megvalósítható-e ennyi minden egyszerre?

Az akkori vezetés annyira biztos volt a dolgában, hogy Kállay Miklós kormánya 1943 nyarán megkezd-

**A PÁRIZSI LUXEMBOURG PALOTA –
A BÉKETÁRGYALÁSOK SZÍNHELYE**

te a háború utáni béketárgyalásokra való felkészülést. Pedig 1943 nyarán már régen túl vagyunk a sztálingrádi csatán, sőt már véget ért a kurszki csata is. A német hadsereg elveszti a stratégiai kezdeményezést, nagy támadó hadműveletekre már nem lesz képes. Már nem nyerhetnek a németek.

A magyar vezetés azt is tudja, hogy a háború után változnia kell a magyar politikai berendezkedésnek. „A Horthy-rendszer vezető elitjének és személy szerint a kormányzó hatalmának átmentését elképzelhetetlennek tartották” – írja a szerző a nagyhatalmak álláspontjáról.

Aztán bekövetkezik mindaz, amit tudunk a történelemből. 1944. szeptember 23-án a szovjet csapatok átlépik a trianoni határokat, a hadműveletek magyar területre kerülnek. Horthy október 15-i kiugrási kísérlete kudarcba fullad. A Nyilaskeresztes Párt vezetője, Szálasi Ferenc lesz a miniszterelnök, aki tovább folytatja a reménytelen harcot. 1944 decemberében Dálnoki Miklós Béla vezetésével létrejön az ideiglenes kormány, és 1945. január 20-án aláírják a fegyverszünetet. Magyarországnak vissza kell vonulnia az 1938-as, azaz a trianoni határok mögé.

A könyv egyik legizgalmasabb része az, amikor a szerző bemutatja a párizsi konferencia működését. A magyar delegációt Gyöngyösi János külügyminiszter vezeti. 53 éves, kigazdapárti politikus, a két háború között könyvkiadó Békéscsabán. A küldöttség tagja a kommunista Gerő Ernő is, aki ugyan tegező viszonyban van Molotov szovjet külügyminiszterrel, de ezzel nincs beljebb Magyarország.

A Hotel Claridge-ben szállnak meg, a Champs-Élysées közelében. A konferencia a Luxembourg palotában folyik, ahol nem is olyan régen még a német légierő parancsnoksága volt. A németek is szerették a luxust.

1947. február 10-én Gyöngyösi aláírja a békeszerződést. Erdély a románoké. Magyarországon nincs gyász, nem lepik el fekete zászlók a városokat, mint 1920-ban. Idehaza már a „fényes szelek” fújnak, a társadalom a nagy társadalmi változások lázában él.

A Trianon másodsor a történelemtől szól, és történész írta. Ami akkor történt, nem azonosítható be egy az egyben a mai valóságba.

Bizonyos következtetéseket azonban le lehet vonni. Magyarország ugyanott van, mint akkor, ugyanaz a geopolitikai helyzetünk. Ugyanúgy nagyhatalmak küzdelme folyik körülöttünk, mint akkor.

Ugyanúgy háború van, mint 1941-45 között, még akkor is, ha az ukrainai háború még nem világháború, de a háború kiterjedésének lehetősége igen nagy.

A háború után ugyanúgy békekötés következik, amely nem csak konkrét vitás kérdéseket dönt el, hanem évtizedekre meghatározza Magyarország helyét és lehetőségeit.

Tudható az is, hogy a békeszerződés tartalma ugyan nem dől el már a háború kitörése előtt, de a háború kimenetelének rossz megítélése sokba kerülhet a béketárgyalásokon.

1941-ben a magyar vezetés zöme úgy ítélte meg, hogy a hitleri Németország megnyeri a háborút. Ha pedig megnyeri, akkor Magyarországnak Hitler oldalán kell állnia. Ebben az esetben Magyarország számíthat a németek kegyeire és esetleg megkapjuk egész Erdélyt.

Mint tudjuk, ez a feltételezés hibás volt. Nem csak azért, mert Hitler elvesztette a háborút. Hibás volt azért is, mert a románok már a háború alatt megnyerték Hitler bizalmát, és biztosra vehető volt, hogy a németek nem veszik el Erdélyt hű szövetségesüktől, és Magyarországra német győzelem esetén is alárendelt szerep vár.

A mai viszonyok között felmerül a kérdés: kinek a győzelmében bízunk a magyar elit? Biztosra vehető, hogy Amerika nyeri meg a háborút és nem Oroszország? Lehet, hogy ma még nem lehet kimondani százszázalékos biztonsággal, hogy Oroszország fog nyerni, de ezt az eshetőséget komolyan figyelembe kellene venni.

De van más kérdés is: biztos a magyar elit abban, hogy Amerika győzelme javítaná Magyarország helyzetét? Nem lehetséges az, hogy az amerikai győzelem egy Amerika által uralt Európát hoz, ahol mi nem rúgunk labdába?

A háború menetében is lehet változtatni a politikán, ki lehet ugrani a háborúból, de ehhez nagy elszántság, bátorság, szervezethezesség kell. Az olaszok, a finnek, a románok képesek voltak kiugrani a háborúból, a magyar elit nem.

A magyar kormány álláspontja ma egyértelműen az, hogy ki kell maradni a háborúból. De vajon lesz-e ereje szembeszállni a külső nyomással? 1941-ben nem volt, és 2023-ban?

A béketárgyalásokon lehet ügyeskedni, de akár milyen leleményes is egy vesztes ország háború utáni diplomáciája, a nagyhatalmak döntenek. A párizsi béke is megmutatta, hogy a térség kérdéseinek eldöntésében Oroszországnak meghatározó szerepe van.

A vak is látja, hogy Európa jövője attól függ, hogy Oroszországgal sikerül-e békét kötni. Magyarország esélyeit is az növelné, ha minden erővel ellenállna az amerikai nyomásnak, megerősítené azt a bizalmi viszonyt, ami az elmúlt években a magyar-országi viszonyban kialakult, és így aktívan segíteni tudná a békekötést.

HOTEL CLARIDGE A HÁBORÚ ELŐTT

„Az új kísértet”

175 éve, 1848 februárjának második felében a londoni német Munkás Művelődési Egylet kiadásában megjelent egy zöld fedelű, 23 oldalas, német nyelvű füzet. Ez volt a Kommunista Kiáltvány, a marxizmus alapműve.

Ha Marx és Engels ma írná ugyanezt, mondjuk demokratikus hazánkban, a könyvet betiltanák, Marxra és Engelsre pedig az „alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása” vagy az „alkotmányos rend elleni szervezkedés” címen jónéhány év börtön várna.

De Angliában sem járnának jobban, mert az egykor liberális Anglia már nem viseli el a tőkés társadalom ellen irányuló eszméket, a cselekedtekről nem is beszélve.

De mi az, ami kiváltja mind a mai napig a tőkés dühét? Két mondat, a kiáltvány első fejezetének első mondata és a kiáltvány utolsó mondata.

„Minden eddigi társadalom története osztályharcok története.” Ez a mondat nyílt felbujtás a kapitalizmus megdöntésére. Ha a történelem az egymás ellen küzdő társadalmi osztályok harcában nyilvánul meg, akkor ez a kapitalizmusban sincs másként.

A tőkés rendszerben két osztály áll egymással szemben, a tőkével rendelkező tőkésosztály és a tőkével nem rendelkező proletáriátus, vagy mondjuk úgy, dolgozói osztály. A tőke pont ezt a tételt igyekszik elhomályosítani mind a mai napig.

A tőke azt sugallja, hogy nincsenek egymással szemben álló osztályok. Szerinte a tőkés és a dolgozó egymásra van utalva. A tőkés adja a gyárat, a dolgozó a munkáját, és a végén osztoznak. E szerint mindketten a tőkés rend hatékony működésében érdekeltek.

Ez azonban nem így van. A tőkés a birtokos, ő a vezető, és ő kapja a legtöbbet a megtermelt javakból. Kap a tőkéje után és kap a munkája után is. A dolgozó csak a munkája után kap.

A tőkés abban érdekelt, hogy a dolgozó a lehető leghosszabb ideig dolgozzon, és a lehető legkisebb bért kapja. A dolgozó pedig abban érdekelt, hogy a lehető legrövidebb ideig dolgozzon, és a lehető legnagyobb bért kapja. Ez alapvető ellentét. Ez váltja ki az osztályok harcát, hiszen a dolgozó a saját alapvető érdekeit csak úgy valósíthatja meg, ha küzd a tőke ellen, és a végén elveszi tőle azt, ami a tőke hatalmát adja, a termelő eszközöket, a gyárat, a bankokat. Ez a tőkének elfogadhatatlan volt 1848-ban is, és az ma is.

De nézzük a második mondatot is! „*A kommunisták nem titkolják nézeteiket és szándékaikat. Nyíltan kijelentik, hogy céljaik csakis minden eddigi társadalmi rend erőszakos megdöntésével érhetők el.*” Mi adódik ebből? Egy, harc nélkül nem lehet a tőkét legyőzni. Kettő, a tőke hatalmát nem lehet parlamenti úton, választások útján megdönteni. A választási rendszer is része a tőkés politikai rendszernek, annak védelmét szolgálja.

Ez a két mondat megkülönbözteti a marxistákat mindenki mástól. Megkülönbözteti a szociálde-

mokratáktól, akik javítani akarják a kapitalizmust és nem megdönteni. A szociáldemokraták ráadásul becsapják a dolgozókat, akikkel elhitektik, hogy a „javított”, „emberarcú” kapitalizmus már szinte szocializmus.

E két mondat megkülönbözteti a marxistákat a tőkés rendszer tőkés kritikusaitól is. Ma már Magyarországon is nagyon sok konzervatív gondolkodó bírálja a kapitalizmust, és annak olyan intézményeit, mint az EU. De senki sem jut el odáig, hogy a kapitalizmust le kell váltani, meg kell dönteni és helyette a közösségi tulajdonra épülő szocializmust kell létrehozni. A kapitalizmus konzervatív bírálatai fontosak, de természetesen, szellemi zsákutcába torkollnak.

Marx és Engels 1848-ban jelentették meg művüket, de az első ötszáz példányból aligha jutott Magyarországra. A Kommunista Kiáltvány magyarországi megjelenésének története is krimibe illő.

1890-ben jön létre a Magyarországi Szociáldemokrata Párt (MSZDP) és rögtön felmerül a kérdés: le kellene fordítani a Kommunista Kiáltványt magyarra. Igen, de ki és hogyan? Egy Deák Marcell nevű lelkes szociáldemokrata fog neki, de az ő fordítása nem jár sikerrel.

Az első magyar nyelvű kiadás 1896-ban jelent meg. Sajtó alá rendezte Bokányi Dezső és Pfeifer Sándor, az MSZDP két közismert vezetője, de a fordító Krejcsi Rezső volt.

A kiadvány világosan mutatta a szociáldemokraták lelki világát. Ők is olvasták Marxot, a Kommunista Kiáltványt ki is adták magyarul, csak éppen kihagyták az utolsó fejezetet. Hogyan is mondhatnának olyat, hogy **„céljaik csakis minden eddigi társadalmi rend erőszakos megdöntésével érhetők el.”**

1913-ben egy újabb fordításban jelenik meg Kommunista Kiáltvány. Ezúttal Kunfi Zsigmond, az MSZDP egyik vezetője a fordító. Kunfi „elferdíti” az utolsó mondatot, pont a lényeg vész el, a kapitalista rendszer erőszakos megdöntése, más szóval a forradalom eszméje.

A rosszban jó, hogy Kommunista Kiáltvány Kunfi Zsigmond által készített fordítása ihlette Adyt Az új kísértet című versének megírására.

**Az én Istenem sújtsa le azt,
Ki e hitet kétli, gátolná
S akit az új Kisértet kísért,
Kapja meg a csodát, megváltást,
Istenem hozza hozzá.**

Később több más fordítás készül. Szabados Sándor, a Tanácsköztársaság egyik közoktatási népbiztosa és Rudas László filozófus, 1945 után a Közgazdasági Egyetem rektora, többször is lefordította. Kun Béla, a KMP és a Tanácsköztársaság vezetője maga is készített egy fordítást.

Marx és Engels együtt alkották meg a marxizmust. Közös nagy művük, az 1848-as Kommunista Kiáltvány a munkásmozgalom Bibliája. Benne van minden, amit a marxizmusról tudni kell. Aki harcolni akar a tőke uralma ellen, annak ma is jó és hiteles iránytűként szolgál.

„A kiáltvány magva a történelem új felfogása, melynek révén a kommunizmus megszűnt remény, kívánság, emlék, sejtelem, mentsvár lenni és megtalálta – első ízben – saját szükségszerűségének tudatában egyenletes kifejezését” – írta Antonio Labriol olasz filozófus még a 19. században.

Magyarországon Marx tilalomlistán van. A marxista szemléletet a Munkáspárt viszi tovább, ami nem könnyű a humán és anyagi erőforrások hiányában.

A hatalom birtokosai félnek Marxtól, a marxizmustól, mint a tűztől. Pontosan tudják, hogy a szocializmus, a közösségi társadalom eszméjét lehet üldözni, de kiirtani nem.

Most vagy soha

Miért rúg Rákay Philip a szocializmusba?

A magyar filmművészet Petőfi Sándor születésének 200. évfordulóját nagyszabású Petőfi-filmmel köszönti. A „Most vagy soha” a mai kor Petőfi-filmje – nyilatkozta a Mandinernek Rákay Philip producer.

Producerként és társ-forgatókönyvíróként is részt vesz a filmben Rákay Philip. A rendező a 45 éves Lóth Balázs, aki olyan filmeket rendezett, mint a Pesti balhé vagy A mi kis falunk. Berettyán Nándor alakítja Petőfi Sándort, Mosolygó Sára pedig Szendrey Júliát. A film 4,7 milliárd forint állami támogatást kapott, nem beszélve az 1,4 milliárd forint adókedvezményről.

BERETTYÁN NÁNDOR, PETŐFI SZEREPÉBEN

„Végre más témájú alkotások is készülhetnek, olyanok, amelyek nem ostromozni, hanem felemelni kívánják a magyarokat” – mondta Rákay, és ezzel messzemenőleg egyet is lehet érteni. „A rendszerváltás óta a balliberális filmes közegben nem támadt nyomasztó igény a magyar történelem nagyszerű epizódjainak bemutatására” – nyilatkozta, és bizony igaza van. A magyar történelem nemcsak 1956, nemcsak Recsk, nem csak holokauszt, hanem sok minden más is. Fontos, hogy a magyar múltat a maga méltóságában bemutató filmek készüljenek. Helyeselni lehet, hogy a kormány a pénzt sem sajnálta erre az alkotásra.

A Rákay Philippel készült interjúban szóba került, hogy kitűnő hazafias filmek készültek a szocializmus évtizedeiben, egyebek között az Egri csillagok. Rákay Philip nem igazán tudott mást tenni, mint elismerni azt, ami volt, és ami tényleg jó volt. De úgy tűnik nem tudott a bőréből kibújni. Gyorsan hozzátette: „Paradox, de még a lábszagú Kádár-rendszerben is készültek olyan művek, amelyeket ma is könnybe lábadt szemmel nézünk.”

Miért kell belerúgni a szocializmusba? – kérdezzük némi értetlenséggel. Politikai szükséglet? Világnézeti öngazolás? Több, mint három évtized telt el a rendszerváltás óta, ma nem kell küzdeni az egykori Kádár-rendszerrel, felesleges minden alkalommal a kötelező undorító és hamis kijelentéseket megtenni.

Persze, értjük mi, Rákay úr kiszólását. Hogy is csinálhatott a „lábszagú Kádár-rendszer” jó filmeket? Hogy jön ahhoz a népek nemzetközi összefogásában hívó rendszer, hogy hazafias filmet készítsen? És persze, a ki nem mondott kérdés: a demokratikusnak, euró-

MOSOLYGÓ SÁRA, SZENDREY JÚLIA SZEREPÉBEN

painak, vagyis nem „lábszagúnak” minősített magyar kapitalista rendszer miért nem tudott hasonló filmeket produkálni?

Nos, segítünk Rákay úrnak megfejteni a titkot. A Kádár-rendszer a népről szólt, a mai rendszer emlegeti a népet, de nem a népről szól. A Kádár-rendszer szerette a népet és népnek akart filmet csinálni. És azért is, mert a szocializmus, minden ellenkező híresztelés ellenére, védte a hazát, a nemzetet. És persze Petőfi óta tudjuk, hogy a haza és világ együtt létezik, s a magyar nép sem lehet szabad, ha más népek rabok. „A hősokeket egy közös sírnak adják, Kik érted haltak, szent világszabadság!” – mondja Petőfi.

Örülünk a Petőfi-filmnek, várjuk a nemzeti büszkeségünket erősítő katartikus pillanatokat. És persze kívánjuk, és ez nem gúnyolódás, hogy a Most vagy soha még évtizedek múlva is rendszeresen ismételt film legyen, mint a Feltámadott a tenger, a Köszívű ember fiai vagy éppenséggel a Tenkes kapitánya.

Petőfinél vendégségben

EBBEN A HÁZBAN SZÜLETETT PETŐFI SÁNDOR

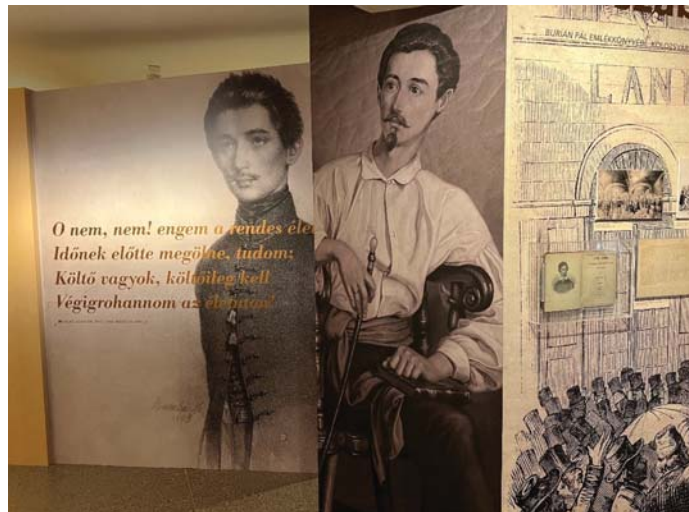
Petőfi Sándor 1823. január 1-jén Kiskőrösön született, szülőháza ma is áll, sikerült eredeti állapotában megőrizni. A Nemzet Költőjét 1823 január elsején keresztelték a kiskőrösi evangélikus templomban. Az Országgyűlés 2020 decemberében határozatban döntött arról, hogy a 2022–2023-as évet Petőfi Sándor-emlékévvé nyilvánítja a költő születésének kétszázadik évfordulója alkalmából. 2021-ben a Petőfi Szülőház és Emlékmúzeumot történelmi emlékhellyé nyilvánították.

Aki felkeresi Petőfi szülőházát, mintha vendégségbe jönne hozzá. Ezeken a köveken járt Petőfi, ebben a szobában nevelkedett. A Múzeum nagyszerű élményt nyújt azoknak, akik olvasták Petőfit, és a felfedezés örömét azoknak, akik még nem ismerik. A helyszínen Petőfi verseit is meg lehet vásárolni.

A SZÜLŐHÁZ BELÜLRŐL

A PETŐFI EMLÉKMÚZEUM KIÁLLÍTÁSA

Szégyen és gyalázat

Az Európai Unió vezetői történelmi lehetőséget mulasztottak el. Közölhették volna Zelenszkij elnökkel, hogy Európa népei nem akarnak több vérontást, nem akarják a háború kiterjesztését, nem akarják, hogy atomháború pusztítsa el országaikat. De nem ezt tették! Az EU vezetői mosolyognak, tapsolnak Zelenszkijnek, szelfiznek vele, eközben pusztulásba, halálba sodorják Európa népeit. Legalább Orbán nem mosolygott.

**MARIN FINN MINISZTERELNÖKNŐ:
EGY LAZA SZELFI, VOLOGYKA!**

**MELONI OLASZ MINISZTERELNÖK:
HADD SIMOGASSALAK MEG!**

**VON DER LEYEN EB-ELNÖK ÉS MICHEL ET-ELNÖK:
KÉZ A KÉZBEN A HÁBORÚBA!**

**ORBÁN MAGYAR MINISZTERELNÖK:
BIZTOS, HOGY EZ A MI VILÁGUNK?**

